

KRAJOWY ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI MLECZARSKICH
ZWIĄZEK REWIZYJNY

CODEX STANDARD wersja polska

CODEX STAN 206-1999
wersja polska 2015

OGÓLNY CODEX STANDARD STOSOWANIA TERMINÓW MLECZARSKICH

CODEX STANDARD FOR THE USE OF DAIRY TERMS

**Publikowane za zgodą
Food and Agriculture Organization of the United Nations
przez
Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny**

Standardy kodeksowe włączone do niniejszego dokumentu były oryginalnie publikowane przez Food and Agriculture Organization of the United Nations (Organizację ds. Wyżywienia i Rolnictwa ONZ) i World Health Organization (Światową Organizację Zdrowia). Niniejsze polskie tłumaczenie i adaptacja zostało przygotowane przez Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny. W przypadku rozbieżności w tłumaczeniach Standardów obowiązuje język oryginału.

Opracowanie wersji polskiej Standardu finansowane z Funduszu Promocji Mleka

© Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich, Warszawa 2015 (niniejsze wydanie)

© Copyright in the original Codex Standards lies with the Food and Agriculture Organization of the United Nations and World Health Organization.

Przedmowa

Niniejszy Standard został przetłumaczony przez Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny z udziałem ekspertów krajowych z Komitetu Technicznego PKN nr 35 ds. Mleka i Przetworów Mlecznych.

Krajowy Związek pragnie przekazać wszystkim zainteresowanym tłumaczenia Standardów Kodeksowych, wytycznych, zaleceń czy innych dokumentów Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO (**zbiór Codex Alimentarius**). Organizacja FAO/WHO jest największym światowym forum w zakresie bezpieczeństwa i jakości żywności. Z uwagi na szeroką reprezentację w pracach kodeksowych organizacji rządowych, w tym Polski i Unii Europejskiej, tworzone Standardy czy inne dokumenty są powszechnie akceptowane i praktykowane, zwłaszcza w handlu międzynarodowym żywnością, w tym przetworami mlecznymi.

Część przepisów, na przykład w odniesieniu do substancji dodatkowych dozwolonych, jest niezgodna z prawodawstwem unijnym w danym zakresie, co zostało zaznaczone w komentarzach bezpośrednio w treści Standardu.

Niniejszy dokument obejmuje tłumaczenie aktualnego kodeksowego Standardu CODEX STAN 206-1999 General Codex Standard for the Use of Dairy Terms z komentarzami krajowych ekspertów. Oryginał jest dostępny na stronie www.codexalimentarius.net.

CODEX STAN 206-1999 General Codex Standard for the Use of Dairy Terms był poprzedzony następującym dokumentem: The Code of Principles Concerning Milk and Milk Products.

Komentarze krajowych ekspertów dotyczą:

- wykazania różnic w stosunku do prawa Unii Europejskiej bądź wskazania na przepisy odrębne, w szczególności w zakresie dozwolonych substancji dodatkowych, zanieczyszczeń mikrobiologicznych i innych,
- praktycznie stosowanych w Polsce technologii, technik lub ich modyfikacji,
- polskiego nazewnictwa przetworów mlecznych,
- terminologii,
- innych praktyk stosowanych w Polsce.

Komentarze ekspertów krajowych są ujęte w odnośnikach oznaczonych symbolem ^{K...} ze wskazaniem kolejnego numeru i umieszczone w treści Standardu.

Wszystkie powoływane w Standardzie dokumenty mają pozostawione oryginalne tytuły.

Załącznik krajowy do niniejszego Standardu zawiera tłumaczenia na język polski tytułów powoływanych dokumentów jak również wskazanie ostatniej zmiany lub rewizji.

OGÓLNY CODEX STANDARD STOSOWANIA TERMINÓW MLECZARSKICH

CODEX STAN 206-1999¹

1. ZAKRES

Niniejszy Standard dotyczy stosowania terminów mleczarskich w odniesieniu do żywności oferowanej konsumentowi lub do dalszego przetwarzania.

2. DEFINICJE

- 2.1 **Mleko** jest wydzieliną gruczołu mlecznego zwierząt użytkowanych mlecznie uzyskaną z jednego lub więcej dojów, do którego nic nie dodano ani niczego nie odjęto, przeznaczone do konsumpcji jako płynne mleko lub do dalszego przetwarzania.
- 2.2 **Produkt mleczny** jest produktem otrzymanym przez jakąkolwiek obróbkę mleka, który może zawierać dodatki do żywności i inne składniki funkcjonalnie niezbędne w procesie przetwarzania.
- 2.3 **Produkt mleczny złożony** jest produktem dla którego mleko, produkt mleczny lub składniki mleczne są istotną częścią w znaczeniu ilościowym w produkcie końcowym do spożycia, pod warunkiem że składniki nie pochodzące z mleka nie mają na celu zastąpienia ani w części ani w całości jakiegokolwiek składnika mleka.
- 2.4 **Produkt mleczny odtworzony** jest produktem będącym wynikiem dodania wody do produktu w postaci proszku lub koncentratu w ilości niezbędnej do odtworzenia odpowiedniej proporcji wody do suchej masy.
- 2.5 **Produkt mleczny rekombinowany** jest produktem będącym wynikiem połączenia tłuszczu mlecznego i suchej masy beztłuszczowej mleka w ich postaciach utrwalonych z dodatkiem lub bez dodatku wody, tak aby osiągnąć odpowiedni skład produktu mlecznego.
- 2.6 **Terminy mleczarskie** oznaczają nazwy, oznaczenia, symbole, ilustracje lub inne formy, które odnoszą się do lub sugerują, bezpośrednio lub pośrednio, mleko lub produkt mleczny.

3. ZASADY OGÓLNE

Żywność powinna być opisana lub prezentowana w taki sposób, aby zapewnić poprawne stosowanie terminów mleczarskich przeznaczonych dla mleka i przetworów mlecznych, aby chronić konsumenta przed dezinformacją lub wprowadzeniem w błąd oraz aby zapewnić uczciwe praktyki w handlu żywnością.

¹ Niniejszy Standard zastąpił the Code of Principles Concerning Milk and Milk Products.

4. STOSOWANIE TERMINÓW MLECZARSKICH^{K1}

4.1 Wymagania ogólne

4.1.1 Nazwa żywności powinna być deklarowana zgodnie z Sekcją 4.1 *General Standard for the Labelling of Prepackaged Foods* (CODEX STAN 1-1985).

4.1.2 Słowo lub słowa wskazujące zwierzę lub, w przypadku mieszanin, wszystkie zwierzęta, od których mleko zostało pozyskane, powinny być umieszczone bezpośrednio przed lub po nazwie produktu. Takie deklaracje nie są wymagane, jeśli konsument nie byłby wprowadzany w błąd przez jej pominięcie.

4.2 Stosowanie terminu mleko

4.2.1 Tylko żywność zgodna z definicją w Sekcji 2.1 może być nazwana „mleko”. Jeśli taka żywność jest oferowana do sprzedaży jako taka, to powinna nosić nazwę „mleko surowe” lub inny odpowiedni termin, który nie wprowadzałby w błąd lub nie dezinformował konsumenta.

4.2.2 Mleko, które jest zmodyfikowane pod względem składu przez dodanie i/lub odjęcie składników mleka, może być identyfikowane nazwą z użyciem terminu „mleko”, pod warunkiem podania jasnego opisu modyfikacji, jakiej poddano mleko, w pobliżu nazwy.

4.2.3 Jednakże mimo wymagań Sekcji 4.2.2 niniejszego Standardu, mleko w którym została zmodyfikowana zawartość tłuszczu i/lub białka i które jest przeznaczone do bezpośredniej konsumpcji, może również być nazwane „mlekiem” pod warunkiem że:

- jest sprzedawane tylko, gdy taka modyfikacja jest dozwolona w kraju sprzedaży detalicznej;
- minimalne i maksymalne poziomy zawartości tłuszczu i/lub białka (taki przypadek może występować) zmodyfikowanego mleka są wyszczególnione w regulacjach prawnych kraju sprzedaży detalicznej. W takim przypadku zawartość białka powinna mieścić się w granicach naturalnej zmienności występującej w tym kraju;
- modyfikacja została wykonana zgodnie z metodami dopuszczonymi przez przepisy prawa kraju sprzedaży detalicznej i tylko poprzez dodanie lub odjęcie składników mleka, bez zmiany stosunku białek serwatkowych do kazeiny; i
- modyfikacja jest zadeklarowana zgodnie z Sekcją 4.2.2 niniejszego Standardu.

4.3 Stosowanie nazw przetworów mlecznych w Standardach kodeksowych dotyczących artykułów

4.3.1 Tylko produkt spełniający postanowienia Standardu kodeksowego dla produktu mlecznego może być nazwany tak jak wyszczególniono w Standardzie kodeksowym dla danego produktu.

4.3.2 Jednakże mimo wymagań Sekcji 4.3.1 niniejszego Standardu i Sekcji 4.1.2 *General Standard for the Labelling of Prepackaged Foods* (CODEX STAN 1-1985), produkt mleczny może być nazwany jak wyszczególniono w Standardzie kodeksowym dla odpowiedniego produktu mlecznego, gdy wyprodukowany był z mleka, zawartość

^{K1} **Komentarz ekspertów krajowych:** Należy uwzględnić przepisy prawa obowiązujące w tym zakresie.

tłuszczu i/lub białka tego produktu została zmodyfikowana, ale pod warunkiem że wymagania dotyczące składu właściwego Standardu są spełnione .

4.3.3 Produkty, które są zmodyfikowane przez dodanie i/lub odjęcie składników mleka, mogą nosić nazwę odpowiedniego produktu mlecznego w połączeniu z jasnym opisem modyfikacji, której produkt mleczny został poddany pod warunkiem, że zachowane są istotne cechy produktu i że limity takich modyfikacji składu są wyszczególnione w odpowiednich Standardach.

4.4 Stosowanie terminów w przypadku produktów mlecznych odtworzonych i rekombinowanych

Mleko i przetwory mleczne mogą być nazywane jak wyszczególniono w Standardzie kodeksowym dla odpowiedniego produktu mlecznego, gdy wyprodukowane są z rekombinowanego lub odtworzonego mleka lub z rekombinowanych lub odtworzonych przetworów mlecznych zgodnie z Sekcją 4.1.2 *General Standard for the Labelling of Prepackaged Foods* (CODEX STAN 1-1985), jeśli konsument nie byłby wprowadzany w błąd lub dezinformowany.

4.5 Stosowanie terminów w przypadku złożonych przetworów mlecznych

Produkt spełniający opis w Sekcji 2.3 może być nazwany terminem „mleko” lub odpowiednio nazwą wyszczególnioną dla produktu mlecznego, pod warunkiem że jasny opis innego charakterystycznego składnika(-ów) (takich jak żywność nadająca smak i zapach, przyprawy, zioła i aromaty) jest podany w pobliżu nazwy produktu.

4.6 Stosowanie terminów mleczarskich w przypadku innej żywności

4.6.1 Nazwy odnoszące się do Sekcji 4.2 do 4.5 mogą być stosowane tylko jako nazwy lub w etykietowaniu mleka, przetworów mlecznych lub złożonych przetworów mlecznych.

4.6.2 Jednakże postanowienie Sekcji 4.6.1 nie powinno mieć zastosowania do nazwy produktu, którego dokładna natura jasno wynika z tradycyjnego stosowania lub kiedy nazwa jest w sposób oczywisty stosowana do opisu charakterystycznej jakości produktu niemlecznego.

4.6.3 W odniesieniu do produktu, który nie jest mlekiem, produktem mlecznym lub złożonym produktem mlecznym, etykietowanie, dokument handlowy, materiały reklamowe lub jakakolwiek forma prezentacji w punkcie sprzedaży, które oświadczają, implikują lub sugerują, że produkt jest mlekiem, produktem mlecznym lub złożonym produktem mlecznym, lub które odnoszą się do jednego lub większej liczby tych produktów², nie mogą być stosowane.

4.6.4 Jednakże, w odniesieniu do produktów w Sekcji 4.6.3, które zawierają mleko lub produkt mleczny lub składniki mleka, które są istotną częścią w sensie charakterystyki produktu, termin „mleko” lub nazwa produktu mlecznego może być stosowana do opisu prawdziwej natury produktu, pod warunkiem że składniki nie pochodzące z mleka nie mają na celu zastąpienia, ani w części ani w całości, jakiegokolwiek składnika mleka. Dla tych produktów terminy mleczarskie mogą być stosowane tylko, jeśli konsument nie byłby wprowadzany w błąd.

² To wyłącza opisowe nazwy jak zdefiniowano w Sekcji 4.1.1.3 *General Standard for the Labelling of Prepackaged Foods* (GSLPF) i listę składników jak zdefiniowano w Sekcji 4.2.1.2 *GSLPF* pod warunkiem, że konsument nie jest wprowadzany w błąd.

Jeśli jednak produkt końcowy ma być substytutem mleka, produktu mlecznego lub złożonego produktu mlecznego, terminy mleczarskie nie mogą być stosowane.

W przypadku produktów odnoszących się do Sekcji 4.6.3, które zawierają mleko lub produkt mleczny lub składniki mleka, które nie są istotną częścią w sensie charakterystyki produktu, terminy mleczarskie mogą być stosowane tylko w wykazie składników, zgodnie z *General Standard for the Labelling of Prepackaged Foods* (CODEX STAN 1-1985). Dla tych produktów terminy mleczarskie nie mogą być stosowane dla innych celów.

5. ETYKIETOWANIE ŻYWNOŚCI PAKOWANEJ ^{K2}

Opakowane mleko, produkty mleczne i złożone produkty mleczne powinny być etykietowane zgodnie z Sekcją 4 *General Standard for the Labelling of Prepackaged Foods* (CODEX STAN 1-1985), z wyjątkiem zakresu inaczej podanego w odpowiednich Standardach kodeksowych lub w Sekcji 4 niniejszego Standardu.

^{K2} **Komentarz ekspertów krajowych:** UWAGA OGÓLNA DO ETYKIETOWANIA W zakresie etykietowania w Polsce obowiązują wymagania zgodne z przepisami prawa Unii Europejskiej i krajowego. Jednakże niniejszy Standard podaje dodatkowe, bardziej szczegółowe wymagania, które nie są objęte obowiązującymi przepisami.

ZAŁĄCZNIK KRAJOWY

Spis dokumentów powołanych w niniejszym Standardzie

Codex General Standard for the Labeling of Prepackaged Foods – Ogólny Codex Standard – Znakowanie Żywności Opakowanej (CODEX STAN 1-1985, ostatnia zmiana 2010)